

Den 8 foldige vej

Den gigantiske stupa i Sarnath, stedet hvor Buddha Sakyamuni for første gang erklærede den 8 foldige vej. Det er kun stupaens kerne, som endnu består.

Udviklingen mod Bodhi beskrives som en vej, det vil sige en proces. Det er en tilvænnings-proces til Dharma'ens anskuelser og metoder. Det er også en afviklings proces af dårlige vaner og *begreber* samt tilknytning og identifikation. Der er 8 områder, hvor denne udvikling udfolder sig i, og som derfor har særlig interesse. Det er områderne, hvor man må gøre en indsats.

Det hedder derfor rigtig eller *fuldkommen* det ene og det andet. Hvad er så rigtigt eller fuldkomment? Det rigtige resultat, naturligvis, altså frigørelsen. Heri ligger implicit, at det, som ikke er rigtigt, bør **afvikles**. Hvad er det så, som må afvikles? Det er naturligvis *forhindringerne* for befrielse og oplysning. Oversættelsen "rigtig" er af sanskrit ordet *samyak*. Samyak betyder desuden også gennemført, færdiggjort eller udtømmende. Den 8 foldige vej hedder *astāṅgika-mārga* på sanskrit.

- 1 **Rigtig anskuelse** (*sanskrit: samyak drishti, ordret: syn*)
- 2 **rigtig analyse** (**samyak samkalpa**, forståelse, beslutning og hensigt)
- 3 **rigtigt sprog** (eller sprogbrug: **samyak vak**)
- 4 **rigtig handling** (**samyak karmanta**)
- 5 **rigtig livsførelse** (**samyak ajiva**)
- 6 **rigtig indsats** (**samyak vayama**)
- 7 **rigtigt vågent nærvær** (**samyak smriti**)
- 8 **rigtig samadhi** (**meditativ trance, fuldstændig optagethed eller fordybelse ved opmærksomt fokus**)

Hvordan man kultiverer disse 8 områder, fremgår af Tilogaard netsteds andre sider. Men det begynder med afkald, sanskrit: *naishkramya*. At give slip på tilknytning og identifikation med alle oplevelser. Dette punkt svarer til det andet punkt i den 8 foldige vej. Alle 8 punkter udtrykker forskellige lære-processer, som det tager sin tid at tilegne sig og derpå gøre til sine egne vaner og begreber. Når alle disse 8 er helt rigtige eller fuldstændige, indtræffer befrielsen og indsigten dumper ned meget pludseligt eller overraskende, men det er ikke den otte-foldige vej som sådan, der er årsagen til det. Den 8 foldige vej fjerner *forhindringerne* for indsigt, befrielse og oplysning. Når de er borte, kommer det hele af sig selv. *Der er ikke nogen, som befrier nogen*. Sindet befrier sig selv af sig selv, når bevidstheden genkender sin egen natur.

Det traditionelle billede på det, er slangen som har slået knude på sin krop. Den behøver ikke nogen til at løse knuden op. Den gør det helt af sig selv, når den bliver opmærksom på tilstanden og ikke længere gider sidde fast i en knude.

Dharmachakra, Dharma Hjulet symboliserer, at Buddha Sakyamuni drejede - som det hedder - Lærens Hjul, satte det i bevægelse ved sin første undervisning nogensinde i *Rishipatana, Sarnath* Dyrepark ved *Varanassi* for over 2600 år siden. Hjulet har 8 eger, hvilket symboliserer den 8 foldige vej. Hjulet bruges som symbol for Dharma'en, fordi det indikerer, at det er den samlede virkning af hjulets bestanddele, som gør det brugbart. Bestanddelenes forening i hjulet antyder helhed. At det drejer rundt, peger på Dharma'ens proces natur, samt naturligvis, at det kan bære en transport, som bevæger sig på en vej. Det siges også, at Dharma Hjulet bevæger sig i modsat retning af Livshjulet, hvilket på længere sigt bringer Livshjulet til standsning – så det symboliserer Hjulet også. De to hjorte, som knæler foran Dharma Hjulet, står for Rishipatana, Sarnath Dyrepark, det historiske sted for denne skelsættende begivenhed. Hjulet står omkranset af en stråleglans på en lotusformet fod. Dekorative silkebånd, som blæser i vinden, er bundet op på stativet som en ofring.

De tre sammen-strømmende dråber i hjulets midte eller nav med de 3 farver hedder *ananda-chakra* på sanskrit, den store glædes hjul. Anandachakra symboliserer tre niveauer af udfoldelse for Buddha Sakyamuni's inkarnation, som kaldes for de tre kroppe (sanskrit: *trikaya*), hvilket også defineres som Buddha Sakyamuni's krop, tale og sind. Han brugte alle tre i sin formidling af Dharma. De 3 sammen-strømmende dråber symboliserer også de 3 Fartøjer til befrielse. Tegning af Gerard Muguet. Billed behandling og manipulation ved Lama Tendar Olaf Høyer.